

името не се спомене, това е знак, че той е загубил общественото доверие и означава началото на преврат.

Оформлението на джамии е различно и зависи от мястото и времето на тяхното възникване и големината им. В стената кубла, сочеща към Мека, трябва да има поне един михраб, който маркира точната посока за молитва и често пъти е богато украсена с оцветена мазилка, керамични плочи, мрамор или гърворезба. В петъчните джамии вдясно от михраба се намира един минбар, нещо като амвон, някога предназначен за издигнати владетели или за халифите. Само в петъчните джамии на резиденциите се намира собствена затворена ложа на владетеля. При входа или в дворовете по правило има водна площ. Мюсюлманите са задължени да поддържат ритуална чистота. Поради това те трябва да мият поне ръцете, краката, лицето и да изплакват устата си. Големите джамии по правило имат поне едно минаре, откъдето мюезинът вика за молитва. Често изказваното мнение, че за жените посещението на джамията е забранено, не е вярно. Обикновено то става в едно странично крило на джамията или на горен етаж, т.е. за жените има отделно пространство за молитва. Мюсюлманите трябва да се молят на култово чисто място. Поради това вътрешността на джамии е застлана с рогозки и килими. Много джамии притежават скъпи резбовани инкрустирани стойки за Корана. Осветлението е с висящи лампи с масло или свещници. В градските центрове князете и състоятелните хора си съперничат да правят дарения за празничната украса на джамии.

За много европейски наблюдатели разликата между църквата и джамията се състои във впечатлението за простор и тишина, което се създава от липсата на мебели и култови изображения в джамията.

ЖИЛИЩАТА. В целия ислямски свят по правило жилищата са едно- или двуетажни сгради с вътрешни дворове и подслоняват само едно семейство. Пространството за прием и угощаване на гости е устроено така, че то се достига, без да се вижда вътрешният двор. За тази цел от входа след входната порта е устроена стена под прав ъгъл. При двуетажните сгради правилото е, когато гойдат външни гости, долният етаж да се ползва за мъже, а горният – за жени. Състоятелните семейства имат сгради с няколко вътрешни двора, от които единият е запазен за жените и близките на семейството.

Вътрешният двор е характерен не само за жилищните сгради, но и за обществените като кервансараите, джамии, медресетата и др. Вътрешният двор е принцип при ориенталската архитектура и по климатични причини. Температурните разлики между огретите от слънцето площади и засенчените вътрешни дворове е от 6 до 10°C. Когато в центъра на двора има кладенец, там е възможно човек да си отгъхне от жегата.

АЛКАСАРЪТ (или дворецът) се строи във вид на сгради около вътрешни дворове (патио), заобиколени отвън с градини, оформени с фонтани и водоскоци.

АЛКАЗАБА (или крепост) се строи на високо място, заобиколена с няколко стени, увенчани с островърхи зъбери, над които се издига "Torre de la Vela" (наблюдателна кула), както е в Малага.

Най-известните паметници от този период се намират в Кордова (джамията) и в Толедо (Кристо де ла Лус). В тях се утвърждава систематическата употреба на: подковообразната арка, която става мюсюлманската арка; различните знаци, които добиват голяма слава в църквите от стила мударх и романските църкви; релефната декорация от тухли; куполите върху нервюри; арките с редуващи се червени (тухли) и бели (мрамор) каменни блокове, детелиновидните арки; и традицията да се увенчават порталите със слепи аркатури.

Омейядите донесат от Сирия вкуса към богатата украса. Коранът, който забранява изображенията на човека и животните, е причина мюсюлманската декорация да се изразява чрез калиграфия (надписи от куфическо писмо, които се правят по дължината на стените), геометрични мотиви (декорация от тухли и мрамор, които оформят многоъгълници и звезди) и най-накрая растителни мотиви (цветове, преплетени палмети).

ИЗКУСТВОТО НА АЛМОХАДИТЕ В СЕВИЛЯ (XII–XIII ВЕК). Религиозното пуританство на алмохадската династия, чиято столица е Севиля, се отличава в изкуството с известна строгост и простота. Този стил се характеризира с употребата на изпъкнало иззидани тухли, оформящи релефна декорация (Хиралдата в Севиля), често пъти повтарян в изкуството на арагонския мударх. В интериора се появяват гървени таواني artesonado (таван, изпълнен с маркетри, чиито сглобени дъсчици са преплетени в кесони или звезди). Тази декорация, родена при Алмохадите, се